

PGM yuum 2009 wã kooda buud kibaya A Clive James sën yaa ISAAA sulla yëbgd la a taor soaba sën gulse kiid a Norman Borlaug yuur yïnga.

ISAAA sebra nëng 41 wã yaa a yuum 41 soaba, gulsda sën kôn kibay sën sung yuum 1996 sën yaa PGM pipi koosga.

Seb gunda gulsa seb kõnga kiid a Norman Borlaug yïnga sën yaa ISAAA wã yëbgda la taor soaba, b sën paam woagr kûuni (Prix Nobel).

Kibay kãensa wiligda tōnd yuum 2009 wã yidgr koeese. Tōnd sën tōe n vaees zīig ninga n paam kibay toy-toy la woto : [hpt://www.isaaa.org](http://www.isaaa.org).

Sã n yaa ne a kooba yoodo, a loga paongo sore, weoga koglgō la a na yi neere, koadb toy-toy sën ta miliyon 14 sën be zamaan 25 puga n ko yuum 2009 wã hektaar miliyon 134. d yātame ti tumda paasa yalem sën ta 70% bi miliyon 9 sën yud 2008 yuumde.

Makre 2008 yuumde, viu-koadga ta hektaar miliyōn 166 zugu b tōog n paasa 8% bi hektaar miliyōn 14 ti fãa sën naag taaba yika miliyōn 180 2009 yuumde. Yuum 2009, PGM viug-koadga yuga yuum 1996 viuuga naor 80. sën sung yuum 1996, PGM tum nana wã yïnga, la yōoda sën yaa wusga n kit ti koadb miliyōn ka tek sën da la b tumda yuum fãa duniwã we-vuusa naasa fãa pugē. PGM kooda buub sula naasa, yuda kooda buud a taaba viuuga fãa.

Ad duniyã Soja wã viug-koadga sën ya hektaar miliyōn 90 wã, a pipi la woto soja GM bubuda viug-koadga sën tōog n yug rē pusuka. GM lamda buud viug-koadga, taa hektaar miliyōn 33 pusuka sën mamsd duniyã gil lamda viu-koadga, la GM kamana buuda viug-koadga zemsa duniyã kamaana viug-koadga sën yaa miliyōn 158 wã sën pu zīs a 4, la Colzas GM sën yaa Amerik kood buudu, taa hektaar miliyōn a 6, hektaar miliyōn 31 sën yaa duniyã fãa Collzas viug-koadga.

2009 yuumde, PGM vug koodse yalgame, la zūig ning b sēn da kooda wā vug kell n yalg n pasame. D sã n na dik makre d yātame ti Inde zamana lamd BT wā vug-koaadga sēn da yaa 80% 2008 yalgame n ta 87% 2009, 2008, la a yalg n taa 93% yuumd 2009 pugē.

Soja GM lebga PGM sēn saag duniyā fāa. A vug-koaadga taa 52% hektaar miliyōn 134 la ka baod moog tum wala zanzūn ti-pompg ye.

PGM kooda buud fugame n ta 21% duniwā fāa pugā, la b kooda la zaaman 11 pugē.

Zamaan 25 sēn kood PGM (Allemagne basa a kooba 2008 yuumde ti Costa rica sunga 2009). Tems 16 n da be a yidgra sor zugu, la tems a 9 n da be a tekr zugu (tek ti yi rubo). Tems zu-raada 8 wā fāa yembr-yembr n tōog n kood sēn yud hektaar miliyōn a 1: (Amerik taa hektaar miliyōn 64, Brezil hektaar miliyōn 21,1 Arzantin hektaar miliyōn 21,3, Inde hektaar miliyōn a 8,4. Canada hektaar miliyōn 8,2, Chine hektaar miliyōn 3,7, Paraguwe hektaar 2,2, Afirik-disid 2,1). Zamaan 17 n ko hetaar a 2,7 sēn kella wā: Uraguwe, Bolivi, Filipin, Ostrali, Burkina Faso, Spayn, Meksik, Kolombi, Honduras, Søk, Portigal, Rumani, Pologne, kosta Rika, Ezipt la Slovaki.

Pgm vug-koodsa fāa sēn sung 1996 ti ta yuum 2009 fāa sēn naag taab yaa hektaar miliyar a 1.

Zamaan nins sēn segd n lvi taor ka la yuum 2015, n ko PGM vug-koaadga fāa suka, ya rē yīnga ti PGM sōngd n zab ne koma la nonga.

Duniyã fãa PGM vuvg-koadga yvum 2009 pugẽ (hektaar miliyõn)

Tongre	Temse	Vuvg-koadga (hektaar miliyõn sore)	PGM kood buudu
1	Amerik	64	Soja, kamaana, colzas, kurzet, papaya, luzern beterave. Soja, lamdo, kamaana
2	Brezil	21,4	Soja, lamdo, kamaana
3	Arzantin	21,3	Lamdo
4	Inde	8,4	Kamaana, soja, beterave
5	Canada	8,2	Lamdo, tomat, pepiliye, papaya, poivre
6	Chine	3,7	Soja
7	Paraguwe	2,2	Kamaan, soja, lamdo
8	Afirik-disid	2,1	Soja, kamaana
9	Uruguwe	0,8	Soja
10	Bolivi	0,8	Kamaan
11	Filipin	0,5	Lamdo, colzas
12	Ostrali	0,2	Lamdo
13	Burkina	0,1	Kamaana
14	Espagne	0,1	Lamdo, soja
15	Meksik	0,1	Kamaana, soja, colzas
16	Chili	<0,1	Lamdo
17	Colombi	<0,1	lamdo
18	Hõnduras	<0,1	kamaana
19	Sek	<0,1	kamaana
20	Portigal	<0,1	kamaana
21	Rumani	<0,1	kamaana
22	Pologne	<0,1	kamaana
23	kosta rika	<0,1	lamdo, soja
24	Ezipt	<0,1	kamaana
25	Slovaki	<0,1	kamaana

D bāng ti PGM koaadb miliyōn 14 pugē, koaadb 90% sēn mamsd miliyōn 13 yaa neb sēn ka tar tōog. Koaadb kans paama sōngr sēn kēed ne lamd BT, la b tara tōog ti ko GM mui b ēn tōe n dik n koos wakat sēn wate.

ISAAA yuumd 2008 sebra pugē, b ra wilga be ti PGM bōn-bu-pall n na yi, la tuvm kāng sungame ti pids 2009 yuumde. Yuumd 2009 yuum vēkr kiuvog rasm 27 daare, Sine zamaana kō BT mui buud, la Fitaas kamaan buud koglg kaset sebre.

Rē so ti bōn-buud ning sēn kēeda wā, b b tōog n koosa yuuma 2 bi yuuma 3 sēn wate. Yam yāk kāng yōoda yaa ti mui yaa bōn-bu-koaadga b sēn kood n yiid bōn buuda taaba fāa, a sōngda koaadb miliyōn 110 Sine zamaana, la koaadb miliyōn Ezipt soolem wā. Mui koaadba ket n bee duniwā, la yiisd koadba nonga pugā, n le sōngd ne weooga koglgo. Muiyā n yaol n yaa nin-buida rtl n yud, la kamaana ya rūmsa rub duniwā fāa pugā. GM Fitaas kamaan-buuda sōngda kurkuyā ti b bit tvule, la b wekēnga ya birg sēn sōngd ne tēn-gāonga la weooga koglgo. PGM Fitaas kamaan yaa rub sēn tar bark ne rūmsa.

D yātame ti Sine zamaana nemda raab sēn yaa wusga yīnga b rulгда kurkuy miliyōn 500 ne noos buud miliyar 13 ne PGM Fitaas kamaan buudu.

Fitaas kamaan koob sōngda koaadb miliyōn 100 Sine zamaana pugē. Sinuwa rāmba sēn paamd futaas kamaana ne a muiya yōoda yīnga, zamaan wusg baodame ti rik bāmb kooba nakēndre. Nakēndre kōng sōngdame ti kooba soy lebg nana ti rtl sek nīn-buida la b tōog n zab ne nōnga. Muiya la kamaana sēn yaa rtl sēn tar yōodo ne nīn-buida la rūmsa, Sine zamaana PGM bōn-bu-koods paala yiiba na n talla yōodo la ne Sine, Azi ne duniyā fāa.

Docteer John Bennett sēn yaa Sydney Universitē Karen-saamba ra gulsa sebr 41 soaba sēn kēed ne GM mui buuda tuvm yelle wakat sēn wate.

2009 yuumde Brezil zamaana PGM vuug-koaadga paasa sēn yud hektaar miliyōn 5,6. rē kit ti b yaa PGM bōn-bu-koaadba yiib n soaba duniyā puga, la b tōe n wa lebg a pipi soaba me. Yuum 2002 ti ta Yuum 2008 wā lamd BT wā kooba paama pānga Inde zamaana puga, bala d yātame ti lamd BT wā koaadba paonga taa dolara miliyar a 5.

Inde zamaan pugē d yā me ti Oberzin BT wā kooba la koosga paama pānga gosnēera sōngr yīnga.

Sēn sung ne 2009 yuumde lamd BT wā paama pāng Afirik tēmsa 3 pusē. yuumd 2008 wā Burkina Faso lamd BT wā kooba vuuga taa hektaar 8500. la 2009 yuumde lamd BT vuug-koadga paasame n ta hektaar 115000. Uniyōn Eropeyē zamaan a 6 n tōog n ko hektaar 94750 yuumd 2009 puga. A Norman Borlaug le sōngame ti Bile wā koob paam pang wēnd maag a bāng paalse ne a yam yākra yīnga. Rē so ti yuum sar kuvug rasm 11, 1970 yuum, ta rik koeg sēn kēed ne ninsaal na tōo viumd ne laafi, la ti bile wā zī-koodsa na tōog n yalge. A yāaba yaa ti neba fāa naag taaba n tuum n yiis nonga la koma, ti zamaan dāmba tōog n yidgi ka la 2015

A baasg yaa Norman Borlaug koeese bāmb sēn tōog sōng neb miliyar a yembre ti b yi koma puga. B le sōnga me ti PGM kooda fuge ti nōnga ne koma kolg weoga ti laafi zīndi. Bāng paal nīnga sēn wa ne wā sōnga zamaan wusgo ti rutla seke. Tōnd raaba yaa ti temse nīnsi sēn be kooba nōnga pugē wā nanamsa kēes b tōogo ti PGM kooda buuda tōog n fuge ti koaadba yi nōnga pugē. bāag kāensa sōngda koadb ti b tōog kogl weoga ti paonga fuge.

Zamaan nĩns sēn ko PGM yuumd 2009 wã

